

- дистанційного навчання. *Молодий вчений*. № 5(93) травень, 2021. С. 59–63.
3. Кухаренко В. М., Рибалко О. В., Сиротенко Н. Г. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс: навч. посіб. Харків: НТУ «ХПІ», «Торсінг», 2002. 320 с.
 4. Лук'яненко В. В. Досвід упровадження дистанційного навчання для організації самостійної роботи студентів з англійської мови. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2014. Вип. 2. С. 70–75.
 5. Олійник В. О. Інноваційні технології дистанційного навчання іноземної мови для студентів немовних ВНЗ. *Лінгвістичні дослідження*. 2014. Вип. 38. С. 238–246.

Інна Лукіяничук

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОКОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

У сучасному цивілізованому світі основні цілі освіти зосереджуються на формуванні і розвитку особистості та базуються на гуманістичних ідеях у педагогіці, філософії освіти. Найбільш адекватно сучасним цілям освіти відповідає особистісно-орієнтований підхід, при реалізації якого акцентується увага на створенні умов для розвитку кожного здобувача в процесі його активної пізнавальної діяльності. Викладач стає організатором процесу дослідження, пошуку, переробки інформації, створення творчих робіт у здійсненні діяльного підходу до освіти.

З погляду О. Ключко для успішної реалізації особистості у своїй професійній діяльності актуальним є застосування інфокомунікаційних технологій з метою підвищення ефективності навчання, а також з метою формування навичок дослідницького, креативного підходу в навчанні, формування критичного мислення, нової культури [2, с. 192].

Потенціал інфокомунікаційних технологій і, зокрема, Інтернет невичерпний, зокрема у галузі освіти. Інтернет є глобальною телекомунікаційною мережею, що охоплює всі розвинені країни світу, що дозволяє отримати інформацію як офіційного (сайти періодичних видань та освітніх закладів, бази даних наукових та інформаційних центрів, електронні бібліотеки, словники тощо), так і неофіційного характеру (особисте спілкування через електронну пошту, аудіо- та відеоконференції, chat-технології), а також запропонувати власну інформацію користувачам мережі.

Інтернет однаково сприятливий у навчальному процесі у організації індивідуальної роботи (виконання завдань з урахуванням пошуку інформації, проходження тестів, заповнення формулярів і бланків тощо), і колективної роботи (створення Інтернет-сторінок чи серверів, баз даних, випуск Інтернет-газети, робота в режимі написання листа). Ці можливості

не вичерпують усього потенціалу інфокомунікаційних технологій у сфері освіти.

Враховуючи значні можливості інфокомунікаційних технологій, відзначаємо, що для навчального процесу першорядне значення мають дидактичні завдання, особливості пізнавальної діяльності здобувачів, обумовлені певними цілями освіти, та інфокомунікаційні технології, які становлять інтерес як засіб реалізації цих цілей та завдань. У навчальному процесі критичними чинниками його успішності є дидактичні засоби, до яких входить відбір, організація та структуризація навчального матеріалу, знаходження адекватних поставленим завданням методів, прийомів, організаційних форм навчання. Дидактичні властивості інфокомунікаційних технологій використовуються для більш ефективної реалізації цих рішень [3, с. 14].

Інфокомунікаційні технології мають значний потенціал викладання гуманітарних дисциплін, зокрема у вивченні української мови на основі традиційних форм навчання. У практиці навчання української мови Інтернет створює природне мовне середовище, дозволяючи здобувачам користуватися автентичними текстами, отримуючи сучасну та різноманітну інформацію про країну та культуру мови, слухати та спілкуватися [1, с. 22].

Зазначимо, що, розкриваючи характеристику Інтернет-технологій, матимемо на увазі основні типи комп'ютерних телекомунікацій, використання яких можливе на заняттях з української мови: електронну пошту; списки розсилки; електронні дошки оголошень; телеконференції; WWW-сервери. Серед Інтернет-ресурсів, які становлять інтерес у вивченні української мови, виділимо електронні підручники, електронні періодичні видання, освітні портали, веб-квести, каталоги, телекомунікаційні освітні проекти (олімпіади, екскурсії, вікторини, глобальні освітні проекти тощо).

Звернення до Web-технологій дозволяє більш ефективно ставити та вирішувати проблемні завдання, керувати дослідженнями на основі пошуку, зіставляти та аналізувати різноманітний матеріал, створювати власні освітні ресурси.

У разі комп'ютеризованого навчального процесу можливі різні організаційні форми навчання: індивідуальна самостійна робота здобувачів; їх індивідуальна робота під керівництвом викладача; групова робота (включаючи фронтальну); робота у парах. Запропонуємо організаційні форми взаємодії учасників навчального процесу, які описуватимуть різноманітні ситуації навчання української мови з комп'ютерною підтримкою:

1) екскурсії сайтами www-серверів; включення автентичних матеріалів мережі зміст заняття, інтеграція в програму навчання;

2) телеконференції, які можуть бути «синхронними», спілкування ведеться в режимі реального часу, і «асинхронними», між відправкою повідомлення на сайт конференції та реакцією на це повідомлення проходить від кількох годин до кількох діб;

3) чат-заняття або телеконференції в режимі реального часу найбільш наближені до реальної комунікації, що мають низку відмінних рис. Для чат-конференції, що проводиться в режимі реального часу, характерна велика кількість малозмістових реплік через обмежений час;

4) електронна пошта, яка є одним із найдоступніших способів використання інфокомунікаційних технологій. Проте, як і інші інфокомунікаційні технології, електронна пошта має свої переваги та недоліки, як один із компонентів засобів навчання української мови. Серед переваг електронної пошти виокремлюємо простоту використання, швидкість та надійність цього способу зв'язку;

5) організація спілкування на базі студентського дискусійного лист-сервера, що пропонує до дослідження такі проблеми: наркотики, стрес, харчування, влада, вплив рекламних оголошень на людину, здоров'я, порівняння цін на товари в різних регіонах, народна медицина та багато інших.

В межах розв'язання задачі оптимізації процесу навчання української мови можуть застосовуватись мережеві технології. Спеціальні програмні засоби, такі як системи віддаленого доступу, дають можливість керувати віддаленим комп'ютером і програмами, що виконуються на ньому, в мережевому режимі.

Проведений аналіз наукової літератури, присвяченої проблемі використання інформаційних та комунікаційних технологій в освіті в цілому, а також питанням навчання з комп'ютерною підтримкою у процесі викладання гуманітарних дисциплін виявив актуальність проблеми застосування інфокомунікаційних технологій у поєднанні з традиційними підходами у гуманітарній освіті, оскільки інноваційні педагогічні та інфокомунікаційні технології є важливими складовими сучасного освітнього процесу, спрямованого на формування фахівця з критичним та творчим мисленням, здатного ефективно функціонувати у мінливих умовах професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Дегтярьова Г. А. Теоретичні і методичні основи розвитку інформаційнокомунікаційної компетентності вчителів філологічних дисциплін у системі післядипломної освіти : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Харків, 2018. 40 с.
2. Клочко О. В. Формування фундаментальних знань з інформаційних технологій під час вивчення гуманітарних дисциплін. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2011. № 5(41). С. 189–193.
3. Майнаєв Ф. Я. Дидактичні умови застосування інформаційнокомунікаційних технологій у процесі навчання студентів суспільногуманітарного профілю : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09. Харків, 2019. 20 с.